

Straff hjelper ikke ungdom i krise

I høst har vi sett at Sverige har hatt en urovekkende bølge av hendelser med skyting og eksplosjoner som man nesten ikke kan tro at skjer i vår tid i et fredelig naboland. Justisminister Emilie Enger Mehl, har varslet flere tiltak fra regjeringen for å skjerpe innsatsen for å forhindre en slik utvikling i Norge. Et av forslagene som nå er sendt inn til Stortinget fra regjeringen handler om tiltak mot unge kriminelle, og foreslår blant annet bruk av fotlenke ved forbud mot kontakt og opphold. Å sette fotlenke på et barn tilhører en annen tid enn vår!

Tekstog illustrasjon:

Tonje Tovik og Barnepolitisk utvalg

At kriminaliteten blant veldig unge i Sverige har blitt et så stort og økende problem, går det ikke an å kunne forklare på en enkel måte. Når liv går tapt i nærmiljøene på den måten er det forståelig at mange kjenner seg utrygge der de bor. Dette påvirker mange barn sin mulighet til å vokse opp i trygge omgivelser. Noe må gjøres, men Framfylkingen tror lite på løsninger som innebærer fotlenke eller lignende straffer for barn i jakten på ro og orden. Framfylkingen, vil at man må tilrettelegge for tiltak som begrenser kriminaliteten i tråd med barnekonvensjonen, og at det må tas hensyn til barnets beste gjennom hele straffeprosessen. For å stoppe den negative utviklingen må politikere først og fremst finne en løsning for årsakene til økende vold og kriminalitet blant unge.

Begrepet "Svenske tilstander" i norsk kontekst er et uttrykk for lite kunnskap om og frykt for hva som kan skje, og reflekterer ikke virkeligheten hos oss. Her i Norge er det ikke slike tilstander, vi har en annen historie blant annet rundt hvordan folk bosettes, og at familier i sosioøkonomiske vanskeligheter blir ivaretatt innenfor rammer som sikrer dem et godt utgangspunkt. Samtidig ser vi også økt polarisering, og at forskjellene mellom fattig og rik økes. Utviklingen i Sverige gjenspeiles dermed i enkelte områder også her. Derfor er det viktig at vi er våkne og følger med på situasjonen,

men vi skal heller ikke frykte en fare som ikke kan under-bygges med fakta. Politikerne må unngå å bruke retoriske grep som spiller på frykten hos oss alle, for å få gjennomslag for endringer i kriminalitetsforebyggende arbeid i favør av hardere straffer og mer politi.

Framfylkingen ser på forslag om mer straff som urovekkende når samfunnsutviklingen tross alt går i riktig retning, og har gjort det over tid. I Norge har ikke ungdomskriminaliteten gått opp nevneverdig, selv om mange vil at det skal være vår oppfatning. Vi vet at forebygging er mer lønnsomt enn reparasjonsarbeid, men det er ikke like lett å få politisk gjennomslag for det fordi forebygging ikke er like lett å måle som dommer og straffetiltak.

Vi må sette inn langsiktige, helhetlige tiltak som ikke fratar barn rettighetene sine, men som setter dem i stand til å fungere bedre i samfunnet.

Det er laget regnestykker i Sverige på hvor mye et straffetiltak for én ungdom vil koste; 34 millioner for et år. Samtidig får en fritidsorganisasjon som vår søsterorganisasjon i Sverige, Unga Örnar, 2 millioner i tilskudd fra staten. Man kan jo forestille seg at det er gjenkjennbart for prioriteringer av budsjettmidler her også. Hva forteller det oss; jo, at forebygging koster lite og gir mye. Likevel har fritids-

ordninger og organisasjoner politisk sett liten verdi.

Vi vil ikke at utviklingen går i retning av mer polarisering og økte forskjeller, ei heller økt kriminalitet og vold blant unge. Vi har ingenting å tape, men alt å vinne på at våre barn og unge opplever en trygg og inkluderende barndom med like muligheter til utdanning og tilgang til fritidsaktiviteter.

Vår oppfordring til regjering og storting er å bruke barnekonvensjonen som avgjørende i straffeprosesser og som rettesnor i justispolitikken.

For å forebygge MÅ dere gjøre større og betydelige grep for å utjevne forskjellene! Konkrete tiltak vi anbefaler er å øke de statlige overføringer til frivillige barne og ungdomsorganisasjoner, gi mer midler til økonomiske utjevne tiltak i kommunen, gjennom NAV og barnevern, sett av mer midler til sosiale tiltak i skolen som måltid og miljøarbeid og mer midler til forebyggende politiarbeid på ungdomsfeltet.

En god barndom er roten til et godt samfunn, og forebygging av ulikhet, utenforskap og fattigdom er løsningen på mange problemer!

